

คำนำ (Preface)

เมตตาเหนือเกณฑ์ เมื่อ "ความรู้" ต้องมาพร้อมกับ "จิตวิญญาณ"

“การสอนคน ไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดศาสตร์ แต่คือการเข้าใจและหล่อหลอมวิญญาณ”

หากในเล่ม 1 "คิดเหนือเมฆ" คือการวางรากฐาน "สถาปัตยกรรมทางปัญญา" ที่มุ่งเน้นการใช้ตรรกะและกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อเอาชนะข้อสอบ ในเล่ม 2 "เมตตาเหนือเกณฑ์" นี้ จะเป็นเสมือน "เข็มทิศและเกราะคุ้มกัน" ที่พาท่านก้าวข้ามจากการเป็นเพียง "ผู้รู้" ไปสู่การเป็น "ครูมืออาชีพ" อย่างแท้จริง

การสอบครูผู้ช่วย ภาค ข. ในยุคปัจจุบัน ไม่ได้วัดความสามารถในการท่องจำข้อบังคับหรือทฤษฎีอีกต่อไป แต่วัดความละเอียดคมในการตัดสินใจเมื่อเผชิญกับสถานการณ์วิกฤต วัดความกล้าหาญทางจริยธรรม และวัดว่าท่านมี "หัวใจ" ที่พร้อมจะเข้าใจความเปราะบางของความเป็นมนุษย์หรือไม่

หนังสือเล่มนี้จึงถูกออกแบบมาเพื่อทำลายความเชื่อเดิมๆ ที่ว่ากฎหมายและจรรยาบรรณเป็นเรื่องน่าเบื่อ หรือจิตวิทยาเป็นเพียงทฤษฎีบนหน้ากระดาษ เราจะมาร่วมกันถอดรหัส "Scenario-based Thinking" เรียนรู้ศิลปะการจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) การเปลี่ยนเนื้อหา نامธรรมให้เป็นรูปธรรม (PCK) ตลอดจนการบูรณาการหลักจิตวิทยาเพื่อรับมือกับเด็กก้าวร้าว ซึมเศร้า หรือเด็กที่ถูกกลั่น โดยยึดหลักชี้ขาดสูงสุดคือ "ประโยชน์สูงสุดต้องตกอยู่ที่ผู้เรียนเสมอ"

พิเศษยิ่งขึ้นสำหรับเล่มนี้ เราได้เพิ่มความเข้มข้นด้วยการเจาะลึกแนวข้อสอบเฉพาะสาขาวิชาเอก ทั้ง 10 สาขา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย คอมพิวเตอร์ พลศึกษา ดนตรีศึกษา และศิลปศึกษา อีกนัยบร้อยข้อ (สแกนผ่าน QR Code ภาคผนวก ฉ.) เพื่อให้ครอบคลุมทุกมิติของการเตรียมตัวสอบ

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า "เมตตาเหนือเกณฑ์" จะไม่ได้เป็นเพียงคู่มือที่ท่านสอบผ่าน แต่จะเป็นเสียงทางปัญญาที่ท่านสามารถหยิบมาใช้ได้ตลอดชีวิตของการเป็นครู

ด้วยจิตคารวะต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิรกร เมฆลา

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

ความสำเร็จในการรณาดำรา "เมตตาเหนือเกณฑ์ คู่มือเตรียมสอบครูผู้ช่วย เล่ม 2" ฉบับนี้ มิได้เกิดจากความเพียรพยายามของผู้เขียนแต่เพียงลำพัง หากแต่สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถที่ กำลังใจ และแรงบันดาลใจจากบุคคลหลายท่านที่ร่วมเดินทางในเส้นทางการศึกษาด้วยกันมาตลอด สองทศวรรษ

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ร่วมแลกเปลี่ยนมุมมองและสะท้อน แนวโน้มข้อสอบภาค ข. อันเป็นประโยชน์ยิ่ง ขอขอบคุณศิษย์รักและน้อง ๆ ครูอัตราจ้างทุกท่าน ที่เคย สะท้อนความอึดอัด ความท้อแท้ และความคาดหวัง ซึ่งกลายมาเป็นโจทย์วิจัยและกรณีศึกษา (Case Studies) อันทรงคุณค่าที่บรรจุอยู่ในตำราเล่มนี้

ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่คอยโอบอุ้ม สนับสนุน และให้กำลังใจในยามที่ผู้เขียนต้อง พุ่มเทเวลาข้ามวันข้ามคืนในการกลั่นกรองตัวอักษรทุกบรรทัด

และที่สำคัญยิ่ง ขอขอบคุณ "ดวงตาอันเปี่ยมด้วยประกายความหวังของเด็ก ๆ ในห้องเรียน" ซึ่งเป็นแรงผลักดันหลักที่ทำให้ผู้เขียนยังคงเชื่อมั่นในพลังของการศึกษา และมุ่งมั่นที่จะส่งมอบตำราเล่มนี้ เพื่อสร้างสรรค์ "ครูที่ดีที่สุด" ให้ก้าวไปโอบอุ้มอนาคตของชาติสืบไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิรกร เมฆลา

คำนิยม (Foreword)

คำนิยม โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ / รุ่นพี่ในวิชาชีพครู

ในยุคที่การศึกษาเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายอย่างไร้ขีดจำกัด บุคลากรครูที่จะก้าวเข้ามาทำหน้าที่ "ผู้สร้างอนาคตของชาติ" ย่อมไม่ใช่แค่ผู้ที่มีความรู้ในตำรา แต่ต้องเป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นทางความคิด มีตรรกะที่แม่นยำ และมีจิตวิญญาณแห่งความยุติธรรม

หนังสือ "เมตตาเหนือเกณฑ์ คู่มือเตรียมสอบครูผู้ช่วย เล่ม 2" โดย ผศ.ดร.วัชรินทร์ เมฆลา เล่มนี้ ได้ฉีกกฎเกณฑ์เดิมๆ ของคู่มือเตรียมสอบภาค ข. อย่างสิ้นเชิง แทนที่จะยึดเยียบทศรूपหรือตัวบทกฎหมายให้ผู้อ่านท่องจำ อาจารย์ได้พาเราเดินทางสำรวจ "เบื้องหลังกระบวนการคิด" นำข้อกฎหมายที่แจ้งกระด้าง ทฤษฎีจิตวิทยาที่ซับซ้อน และมาตรฐานวิชาชีพ มาคลี่คลายผ่าน "กรณีศึกษาจำลอง" (Scenario-based) ที่สะท้อนปัญหาหน้างานจริงของคนเป็นครูได้อย่างลึกซึ้ง

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้คือการผสาน "ศาสตร์แห่งความรู้" เข้ากับ "ศิลปะแห่งการสอนและจริยธรรม" ได้อย่างกลมกล่อม ไม่ว่าจะเป็นการจัดการชั้นเรียนเชิงบวก (Positive Discipline) การออกแบบการสอน (PCK) หรือการรับมือกับวิกฤตวัยรุ่น ช่วยให้ผู้อ่านไม่เพียงแต่มีความพร้อมในการพิชิตสนามสอบแข่งขันเท่านั้น แต่ยังเป็นการบ่มเพาะวิธีคิดแบบครูมืออาชีพตั้งแต่อนักก้าวเข้าสู่ห้องเรียนจริง

สำหรับผู้ที่กำลังมองหาเข็มทิศนำทางในสมรภูมิสอบบรรจุ หนังสือเล่มนี้คืออาวุธทางปัญญาที่ทรงคุณค่า และสำหรับผู้ที่ยอยากเข้าใจแก่นแท้ของการเป็นครู นี่คือการดำริที่ท่านไม่ควรพลาดด้วยประการทั้งปวง

คำแนะนำการใช้หนังสือเล่มนี้ (How to Use This Book)

คู่มือการเดินทางสู่ความสำเร็จใน 30 วัน (Master Plan ชุดไตรภาค)

ตำรา "เมตตาเหนือเกณฑ์ เล่ม 2 เข็มทิศนำทางและมรรคาแห่งวิชาชีพ" ถูกออกแบบมาให้ เป็นมากกว่าหนังสืออ่านสอบ แต่มันคือ "คัมภีร์ฝึกทักษะการตัดสินใจ" เล่มที่สองจากชุดหนังสือเตรียมสอบไตรภาค 3 เล่มของเรา เพื่อให้ท่านได้รับประโยชน์สูงสุดและบริหารเวลา 30 วันก่อนสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ขอให้ท่านปฏิบัติตามคำแนะนำดังต่อไปนี้

สวมบทบาทเป็น "ผู้ถ่ายทอด" และ "นักแก้ปัญหา" (Role-playing) ในพาร์ทกรณีศึกษา (Case Studies) เมื่อเจอสถานการณ์จำลองในบทจริยธรรม จิตวิทยา หรือการจัดการชั้นเรียน ห้ามใช้อารมณ์ตัดสินใจ หรือมองแบบนักท่องจำ แต่ให้ฝึกใช้ "Scenario-based Thinking" สวมวิญญาณความเป็นครู และยึดมั่นในหลักชีชาด "ประโยชน์สูงสุดต้องตกอยู่ที่ผู้เรียน" เสมอ

เปลี่ยนทฤษฎีให้เป็นแผนผังความคิด (Mind Mapping) หลีกเลี่ยงการท่องจำทฤษฎีจิตวิทยาหรือข้อกฎหมายแบบนกแก้วนกขุนทอง แต่ให้ทำความเข้าใจ "เงื่อนไข" และ "ลำดับขั้นตอนการแก้ปัญหา" นำ 10 ทริคทองคำมาประยุกต์ใช้เพื่อตัดตัวลวงที่ขัดต่อหลักวิชาชีพทิ้งไป

จัดสรรเวลาตามแผนการเตรียมตัว 30 วัน (14 / 10 / 6 วัน)

เพื่อให้ครอบคลุมชุดหนังสือไตรภาคและเน้นทำคะแนนสอบทั้ง ภาค ก. และ ภาค ข. ให้แน่นที่สุด ขอให้ท่านปฏิบัติตามกรอบเวลาการอ่านในส่วนของเล่ม 2 ดังนี้

- **วันที่ 1 – 14 (14 วัน สำหรับเล่ม 1)** ปูรากฐานทางปัญญา ตรรกะเชิงระบบ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษวิชาชีพ (เน้นพาร์ท ภาค ก.)
- **วันที่ 15 – 24 (10 วัน สำหรับเล่ม 2)** มุ่งสมาธิกับตำราเล่มนี้! เจาะลึกสมรรถนห้องเรียนจริง จิตวิทยาการศึกษา จรรยาบรรณวิชาชีพ การจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) และศาสตร์แห่งการสอน (PCK) (เน้นพาร์ท ภาค ข. ส่วนที่ 1)
- **วันที่ 25 – 30 (6 วัน สำหรับเล่ม 3)** ทบทวนกฎหมายการศึกษา มาตรฐานประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน และตะลุยทำ Mock Exam ชุดใหญ่ 100 ข้อ จับเวลาจริงเพื่อประเมินความพร้อม

ปลดล็อกข้อสอบวิชาเอก (Exclusive Content) สแกน QR Code ในภาคผนวก ฉ. เพื่อเข้าถึงคลังข้อสอบเฉพาะสาขาวิชาเอก ทั้ง 10 สาขา (วิชาละ 50 ข้อ) นี่คือนวัตกรรมที่จะช่วยอุดรอยรั่วในรายวิชาเฉพาะของท่าน

ถอดบทเรียนจาก Reflective Feedback หลังจากทำข้อสอบจำลอง (Mock Exam) ในบทที่ 14 ให้ใช้เวลาอ่านบทวิเคราะห์ตัวลวง (Reflective Feedback) ในบทที่ 15 อย่างละเอียด เพื่อทำความเข้าใจว่า "ทำไมเราถึงตอบผิด" และนำไปปรับปรุงจุดอ่อนตามแผนซ่อมแซมความรู้เร่งด่วน 7 วัน

ขอให้ท่านเปิดใจอ่านตำราเล่มนี้ด้วยความมุ่งมั่น ราวกับการฝึกฝนจิตวิญญาณแห่งวิชาชีพ แล้วท่านจะพบว่า... ข้อสอบภาค ข. ที่เคยซับซ้อน แท้จริงแล้วคือโอกาสที่ท่านจะได้แสดงความงดงามทางปัญญา และความเมตตาในใจท่านเอง ขอให้โชคดีและประสบความสำเร็จบนเส้นทางสู่การเป็นครูมืออาชีพครับ!

ผศ.ดร.วัชรินทร์ เมฆลา

บทที่	หัวข้อย่อย	หน้า
บทนำ	รอยต่อแห่งการเดินทาง	1
	0.1 จากตรรกะสู่ศิลปะแห่งการสอน	1
บทที่ 1	มาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน (พิกัดนำทางวิชาชีพ)	5
	1.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ	6
	1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน	7
	1.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณ 5 ด้าน)	8
	1.4 การวิเคราะห์มาตรฐานเพื่อใช้ตัดตัวเลือกในข้อสอบ	8
	1.5 10 ทริคการมองโจทย์ปัญหามาตรฐานวิชาชีพ	9
	1.6 บทวิเคราะห์แนวโน้มข้อสอบ (2552–2570)	9
	1.7 คลังข้อสอบเก่า ภาค ข (ย้อนหลัง 5 ปี)	10
	1.8 20 ข้อคาดการณ์มาตรฐานวิชาชีพ	19
บทที่ 2	จรรยาบรรณ 5 ต่อ กับบททดสอบในโลกความจริง	27
	2.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง เมื่อครุหมดไฟ (Burnout)	27
	2.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ การรักษาศรัทธาในยุคโซเชียลมีเดีย	29
	2.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ศิษย์ที่รัก ศิษย์ที่ซัง และศิษย์ที่ถูกกลืน	30
	2.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	31
	2.5 จรรยาบรรณต่อสังคม บทบาทของครูในฐานะผู้นำชุมชน	32
	2.6 หลักชี้ขาดในห้องสอบ "ประโยชน์สูงสุดต้องตกอยู่ที่ผู้เรียนเสมอ"	33
	2.7 ทริคการมองโจทย์ปัญหาจรรยาบรรณ (10 เทคนิคพิชิตข้อสอบ)	33
	2.8 บทวิเคราะห์แนวโน้มข้อสอบจรรยาบรรณ (2552–2567 สู่ทิศทางอนาคต)	43
บทที่ 3	กรณีศึกษาจริยธรรมและสถานการณ์จำลองทางวิชาชีพ (Case Studies)	57
	3.1 ทำไมต้องฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษาด้วยระบบ Scenario-based Thinking?	57
	3.2 เจาะลึกสถานการณ์ความขัดแย้งและแนวทางการตัดสินใจ	57
	3.3 ตารางเปรียบเทียบโทษทางวินัยข้าราชการครูฯ	66
	3.4 10 ทิศทองคำในการมองโจทย์ปัญหาจริยธรรมในห้องสอบ	67
	3.5 แนวข้อสอบจำลองเชิงสถานการณ์ (20 ข้อคาดการณ์)	78
	3.6 สรุปท้ายบทและเกณฑ์ประเมินตนเอง	83
บทที่ 4	จิตวิทยาการศึกษาที่ไม่ใช่แค่ทฤษฎี	89
	4.1 ทฤษฎีพัฒนาการ (Piaget, Erikson, Kohlberg)	89
	4.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Behaviorism สู่ Constructivism)	90

บทที่	หัวข้อย่อย	หน้า
	4.3 จิตวิทยาวัยรุ่น การรับมือกับความก้าวร้าว ซึมเศร้า และโลกออนไลน์	91
	4.4 จิตวิทยาการให้คำปรึกษา พลังของการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening)	91
	4.5 ทริคการมองโจทย์ปัญหาจิตวิทยาการศึกษา	92
	4.6 บทวิเคราะห์แนวโน้มข้อสอบจิตวิทยาการศึกษา (2555–2569)	92
	4.7 ภาคผนวกเสริม ตารางเปรียบเทียบวินัยข้าราชการครูฯ	103
	4.8 บทวิเคราะห์เชิงลึก แนวโน้มข้อสอบจิตวิทยาการศึกษา (2569–2570)	104
บทที่ 5	ศิลปะการบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management)	117
	5.1 การสร้างข้อตกลงร่วมกันตั้งแต่วันแรก (Classroom Rules)	117
	5.2 การรับมือกับเด็กก่อนการ (Disruptive Behavior) อย่างมีศิลปะ	118
	5.3 การใช้จิตวิทยาเชิงบวก (Positive Discipline) แทนการลงโทษ	119
	5.4 การจัดสภาพแวดล้อมเชิงบวก (Physical & Psychological Environment)	120
	5.5 การสื่อสารกับผู้ปกครองในสถานการณ์วิกฤต (Crisis Communication)	121
	5.6 เทคนิคการวิเคราะห์และมองโจทย์ปัญหา Classroom Management	122
	5.7 บทวิเคราะห์แนวโน้มและข้อสอบเก่า 15 ปี (2555–2569)	123
บทที่ 6	กรณีศึกษาจำลองการจัดการชั้นเรียน 20 สถานการณ์	143
	6.1 บทวิเคราะห์แนวโน้มและกรอบคิดวิเคราะห์กรณีศึกษา	143
	6.2 สถานการณ์เด็กขาดแรงจูงใจและพฤติกรรมทำลาย	144
	6.3 สถานการณ์ความหลากหลายทางเพศ ศาสนา และความบกพร่องทางการเรียนรู้	147
	6.4 สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีและสมาร์ทโฟนในทางที่ผิด	149
	6.5 แนววิเคราะห์การแก้ปัญหาตามหลักจิตวิทยาการศึกษา	152
	6.6 20 ข้อคาดการณ์การจัดการชั้นเรียน	154
บทที่ 7	PCK (Pedagogical Content Knowledge) กุญแจดอกสำคัญ	163
	7.1 PCK คืออะไร? ทำไมคณะกรรมการถึงให้น้ำหนักสูงสุด?	163
	7.2 กระบวนการเปลี่ยน "เนื้อหาเชิงนามธรรม" ให้เป็น "รูปธรรมที่สัมผัสได้"	165
	7.3 การทำลายความเข้าใจคลาดเคลื่อน (Misconception) ของผู้เรียน	166
	7.4 บทวิเคราะห์แนวโน้มข้อสอบ PCK (2552–2567 สู่ทิศทางอนาคต)	167

บทที่	หัวข้อย่อย	หน้า
	7.5 20 ข้อคาดการณ์แนวข้อสอบ PCK (2569–2570)	167
บทที่ 8	ถอดบทเรียนการสอน 5 วิชาเอก (วิทย์ คณิต ไทย อังกฤษ สังคม)	175
	8.1 วิทยาศาสตร์ การออกแบบการทดลองและการสืบเสาะ (Inquiry)	175
	8.2 คณิตศาสตร์ การสร้างคำถามเพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดแก้ปัญหา	177
	8.3 ภาษาไทย การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์และการสื่อสาร	178
	8.4 ภาษาอังกฤษ การสอนภาษาเพื่อการใช้งานจริง (Communicative Approach)	179
	8.5 สังคมศึกษา การสอนให้คิดเชิงวิพากษ์และเข้าใจความต่าง	180
	8.6 การวิเคราะห์เชิงทฤษฎี 10 วิชาเอก (Theoretical Analysis)	181
	8.7 ภาพรวมและวิวัฒนาการแนวข้อสอบย้อนหลัง 15 ปี (2555–2569) ของ 10 วิชาเอก	185
	8.8 คาดการณ์แนวข้อสอบการสอน 10 วิชาเอก (2569–2570)	187
บทที่ 9	Active Learning และสมรรถนะในศตวรรษที่ 21	227
	9.1 แก่นแท้ของ Active Learning (เปิดสวิตช์สมอง ไม่ใช่แค่ขยับร่างกาย)	227
	9.2 สมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทักษะ 4Cs	229
	9.3 การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills)	230
	9.4 การบูรณาการเทคโนโลยี (AI / EdTech) เข้ากับการสอนอย่างแนบเนียน	231
	9.5 คลังข้อสอบเก่าและข้อสอบคาดการณ์ 15 ปี (2555–2569)	232
	9.6 ชุดข้อสอบคาดการณ์สนามจริง Active Learning และสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 (30 ข้อ)	255
บทที่ 10	การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)	271
	10.1 ความแตกต่างของ Assessment FOR, OF, AS Learning	271
	10.2 การสร้างเครื่องมือวัดผลให้ตรงกับตัวชี้วัด (Validity & Reliability)	273
	10.3 การสร้างและใช้ rubric (Rubric) เพื่อความยุติธรรม โปร่งใส	274
	10.4 กรณีศึกษาการให้คะแนนและตัดเกรดที่ผิดจรรยาบรรณ	275
	10.5 คลังข้อสอบคาดการณ์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (30 ข้อ)	277
	10.6 20 ข้อคาดการณ์แนวข้อสอบการวัดและประเมินผล (2569–2570)	291

บทที่	หัวข้อย่อย	หน้า
บทที่ 11	การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research)	299
	11.1 การวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่เรื่องของสถิติขั้นสูง แต่คือการแก้ปัญหาเด็ก	299
	11.2 5 ขั้นตอนการวิจัยอย่างง่าย (ปัญหา → นวัตกรรม → ทดลอง → วัดผล → สะท้อนกลับ)	301
	11.3 ตัวอย่างงานวิจัย 5 หน้า ที่แก้ปัญหาเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จริง	302
	11.4 วิเคราะห์เจาะลึกแนวโน้มข้อสอบ 15 ปีย้อนหลัง	303
	11.5 คลังข้อสอบคาดการณ์ การวิจัยในชั้นเรียน ย้อนหลัง 15 ปี (30 ข้อ)	305
	11.6 20 ข้อคาดการณ์แนวข้อสอบการวิจัยในชั้นเรียน (2569–2570)	318
บทที่ 12	พ.ร.บ. การศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ฉบับเอาตัวรอด)	325
	12.1 ไฮไลต์ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ (หัวใจของการจัดการศึกษา)	325
	12.2 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก (เส้นบาง ๆ ระหว่างการอบรมสั่งสอน กับ การทารุณกรรม)	327
	12.3 พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูฯ (สิทธิ หน้าที่ และวินัยข้าราชการ)	328
	12.4 บทวิเคราะห์วิวัฒนาการข้อสอบกฎหมายการศึกษา 15 ปี (2554–2568)	330
	12.5 คลังข้อสอบกฎหมายการศึกษา 15 ปีย้อนหลัง 50 ข้อ (2554–2568)	331
	12.6 แนวโน้มที่คาดว่าจะออกสอบ (2569–2570)	351
	12.7 ชุดข้อสอบคาดการณ์สนามจริง พ.ร.บ. การศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (30 ข้อ)	352
บทที่ 13	นโยบายกระทรวงฯ และบริบทการศึกษาไทย	367
	13.1 ทิศทางการศึกษาโลก และแผนการศึกษาแห่งชาติ	367
	13.2 การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ (Inclusive Education)	369
	13.3 งานสารบรรณและการลา (เรื่องเอกสารที่ครูบรรจุใหม่ต้องรู้)	370
	13.4 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและปัญหาสังคมในโรงเรียนไทย	371
	13.5 บทวิเคราะห์เจาะลึกแนวโน้มข้อสอบ 15 ปีย้อนหลัง	373
	13.6 คลังข้อสอบเก่าเรื่อง นโยบายและบริบทการศึกษาไทย ย้อนหลัง 15 ปี (30 ข้อ)	374
	13.7 แนวโน้มที่คาดว่าจะออกสอบ (2569–2570)	384
	13.8 คลังข้อสอบคาดการณ์สนามจริง นโยบายและบริบทการศึกษาไทย (30 ข้อ)	386

บทที่	หัวข้อย่อย	หน้า
บทที่ 14	Mock Exam	399
	14.1 คำชี้แจงก่อนลงสนามจริง	399
	14.2 ข้อสอบจำลอง ภาค ข. (วิชาการศึกษาและกฎหมาย) 50 ข้อ	399
	14.3 วิเคราะห์และเฉลยอย่างละเอียด	414
	14.4 ตารางประเมินผลและวิเคราะห์จุดอ่อน (Score Evaluation & Action Plan)	420
บทที่ 15	บทวิเคราะห์และ Reflective Feedback	423
	15.1 Reflective Feedback ถอดรหัส "ทำไมเราถึงตอบผิด?"	423
	15.2 ภาพรวมการพิชิตข้อสอบ "10 วิชาเอก"	425
	15.3 การประเมินจุดอ่อน และแผนซ่อมแซมความรู้เร่งด่วน 7 วัน	427
	บทส่งท้าย สะพานสู่จิตวิญญาณ	429
	ภาคผนวก (Professional Arsenal)	433
	ผนวก ก สรุปใหม่ไลน์ประวัติศาสตร์การศึกษาและกฎหมายฉบับย่อ	433
	ผนวก ข Template คำโครงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning (หน้าเดียว)	434
	ผนวก ค Template คำโครงการวิจัยในชั้นเรียน (หน้าเดียวจบ)	435
	ผนวก ง Mock Exam ชุดที่ 2 (ฉบับสมบูรณ์) พร้อมเฉลยและตารางคะแนน	436
	ผนวก จ คลังคำคมและข้อคิดสำหรับครู	445
	ผนวก ฉ ดาวนโหลด Mock Exam	446

เล่ม 2 เชื่อมทิศการสอนและกฎหมาย

(The Art of Pedagogy & Professional Shield)

ซีรีส์ ไตรภาคเชื่อมทิศครูผู้ช่วย (The Teacher Compass Trilogy)

"เปลี่ยนทฤษฎีที่ท่องจำ ให้เป็นศิลปะแห่งการสอนและเกราะป้องกันวิชาชีพ"

กลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่ผ่านการปรับฐานความคิดจากเล่ม 1 (เตรียมลุยเนื้อหาภาค ข.)

รอยต่อแห่งการเดินทาง

เป้าหมาย ทบทวนตรรกะจากเล่ม 1 และเชื่อมโยงเข้าสู่โลกแห่งความเป็นจริงในห้องเรียน

บทที่ 0.1 จากตรรกะสู่ศิลปะแห่งการสอน

"ในเล่ม 1 เราใช้ตรรกะเพื่อค้นหาความจริง เล่มนี้เราจะใช้ความจริงนั้นเพื่อสร้างมนุษย์"

ผมเชื่อว่าหลายท่านที่อ่านมาถึงหน้านี้ กำลังมีความรู้สึก "กึ่งดีใจ กึ่งกังวล"

ดีใจ เพราะท่านได้ผ่านด่านภาค ก. มาได้ด้วยกระบวนการคิดและตรรกะที่เฉียบคม

กังวล เพราะสนามสอบภาค ข. กำลังรออยู่เบื้องหน้า และเต็มไปด้วยความไม่แน่นอนของเนื้อหา

ความรู้สึกนี้คือเครื่องยืนยันชั้นดีว่าท่านคือ **"ผู้มีวิญญูณความเป็นครู"** เพราะครูที่ดีจะไม่เคยหยุดกังวลว่าตนเองจะถ่ายทอดความรู้และดูแลเด็กได้ดีพอหรือไม่ ในบทนี้ เราจะมาเชื่อมรอยต่อระหว่างสิ่งที่เราฝึกฝนในเล่ม 1 กับโลกแห่งความเป็นจริงในเล่ม 2

0.1.1 ย้อนรอยเล่ม 1 เราใช้ตรรกะทำอะไรไปแล้วบ้าง?

ในเล่ม 1 เราเดินทางผ่านกระบวนการคิดเชิงโครงสร้างผ่าน 4 ภาคหลัก ได้แก่ สถาปัตยกรรมทางความคิด ภาษาเพื่อการสื่อสาร บททดสอบสถานการณ์ และสนามจำลอง โดยมีทักษะสำคัญที่ได้รับการฝึกฝนจนกลายเป็นสัญชาตญาณ ดังสรุปในตารางด้านล่างนี้

บทบาท / ทักษะจากเล่ม 1	หัวใจสำคัญ (Core Concept)	สิ่งที่ท่านได้ฝึกฝนเพื่อนำมาใช้ต่อยอด
1. Pattern Recognition	การมองเห็นแบบแผน	มองทะลุโครงสร้างปัญหา และพฤติกรรมของผู้เรียน
2. Logical Analysis	การวิเคราะห์เงื่อนไข	ตระหนักว่า "การไม่ด่วนสรุป" คือตรรกะขั้นสูงสุด
3. Time Management	การบริหารเวลา	รู้จักจัดลำดับความสำคัญ ภายใต้ความกดดัน
4. Distractor Traps	การจับตัวลวง	มองทะลุตัวเลือกที่ดูผิวเผินว่าถูกต้อง แต่ขัดต่อหลักวิชาชีพ
5. Reading Comprehension	การอ่านจับใจความ	แยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) และความคิดเห็น (Opinion)
6. Scenario Analysis	การวิเคราะห์สถานการณ์	เข้าใจว่าชีวิตจริงไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว
7. Analogy & English	การเปรียบเทียบและภาษา	เปลี่ยนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย และเปิดประตูสู่องค์ความรู้

0.1.2 ยินดีต้อนรับสู่โลกของ "ภาค ข." (โลกที่ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว)

การเตรียมตัวสอบภาค ข. มีความแตกต่างจากภาค ก. อย่างสิ้นเชิง การท่องจำตำราเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ท่านผ่านสนามนี้ไปได้ เนื่องจากลักษณะข้อสอบมีความซับซ้อนและวัดมิติเชิงปฏิบัติ ดังตารางเปรียบเทียบ

ประเด็นเปรียบเทียบ	ภาค ก. (ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป)	ภาค ข. (มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ)
สิ่งที่วัด	ทักษะการคิดวิเคราะห์ ภาษา และคณิตศาสตร์	ความรู้ทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และกฎหมาย
ลักษณะคำถาม	"ท่านคิดเป็นหรือไม่?" (มีคำตอบตายตัว)	"ท่านจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์นี้?"
ลักษณะคำตอบ	ถูกต้อง / ผิดพลาด ชัดเจน	เหมาะสมที่สุด (Best Practice) ตามหลักจิตวิทยา
ความท้าทาย	บริหารเวลาและแม่นยำในตรรกะ	บูรณาการจรรยาบรรณ กฎหมาย และจิตวิทยาเข้าด้วยกัน

ทำไมภาค ข. ถึงมีความท้าทายสูงกว่า?

- 1) ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแบบตายตัว ข้อสอบมักจำลองสถานการณ์ที่ทุกตัวเลือกดูมีความเป็นไปได้ แต่จะมีเพียงตัวเลือกเดียวที่ผิด "ประโยชน์สูงสุดของเด็ก" เป็นศูนย์กลาง
- 2) ต้องใช้จิตวิญญาณและความเข้าใจมนุษย์ การแก้ปัญหาหน้างานจริงไม่สามารถใช้เพียงทฤษฎีในตำรา แต่ต้องอาศัยความเมตตา ความยุติธรรม และความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย
- 3) ต้องแม่นยำในกรอบกฎหมายและวินัย ความผิดพลาดเรื่องวินัยข้าราชการครูมีขอบเขตทางกฎหมายที่ชัดเจน (เช่น โทษทางวินัย 5 สถาน) การคาดเดาเองจะทำให้สูญเสียคะแนนอย่างน่าเสียดาย

0.1.3 การเปลี่ยนหมวกจาก "นักคิด" เป็น "ผู้ถ่ายทอด"

 หมวกใบเก่า ("นักคิด" จากเล่ม 1) ทำหน้าที่วิเคราะห์ สังเกต แยกแยะ และตั้งคำถามว่า "ทำไมสิ่งนี้จึงเกิดขึ้น?"

 หมวกใบใหม่ ("ผู้ถ่ายทอด" ในเล่ม 2) ทำหน้าที่อธิบาย ยกตัวอย่าง สร้างแรงบันดาลใจ และตอบคำถามว่า "เราจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนเข้าใจ เต็มใจ และมีความสุขกับการเรียนรู้?"

ความรู้ทางวิชาการเปรียบเสมือน "วัตถุดิบ" ส่วนทักษะการสอนคือ "ศิลปะ" ครูที่เก่งกาจไม่ได้หมายถึงผู้ที่มีองค์ความรู้ท่วมหัว แต่คือผู้ที่สามารถย่อยรู้นั้นให้กลายเป็นปัญญาแก่เด็กได้อย่างแยบยล

เสียงจากสนามจริง

"ผมเคยรู้จักครูคนหนึ่งที่จบฟิสิกส์เกียรตินิยมอันดับ 1 แต่สอนเด็ก ม.3 ไม่เข้าใจเรื่องแรงโน้มถ่วง เขาท้อมาก จนวันหนึ่งเขาเปลี่ยนวิธีสอนโดยใช้ลูกบอลและหนังสติ๊ก ปรากฏว่าเด็กเข้าใจทันที นั่นคือวันที่เขาเข้าใจว่า 'การเก่งฟิสิกส์' กับ 'การสอนฟิสิกส์' เป็นคนละทักษะกันอย่างสิ้นเชิง"

บทที่ 0.2 ปรัชญาประจำเล่ม 2

“ครูที่ดีไม่ใช่คนที่รู้มากที่สุด แต่คือคนที่ถ่ายทอดได้ดีที่สุด”

0.2.1 ถอดรหัสปรัชญาประจำเล่ม

- **ครูที่ดี** ไม่ใช่ผู้ที่มีตำแหน่งสูงสุดหรือเกียรติยศมากที่สุด แต่คือผู้ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
- **ไม่ใช่คนที่รู้มากที่สุด** ความรู้เป็นสิ่งจำเป็น แต่หากเก็บไว้เพียงลำพังโดยไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ก็เหมือนห้องสมุดที่ไม่มีผู้ใดเปิดอ่าน
- **แต่คือคนที่ถ่ายทอดได้ดีที่สุด** การถ่ายทอดคือกระบวนการแปลงสารความรู้ที่ซับซ้อนให้กลายเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนเข้าถึง สัมผัส และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

0.2.2 เส้นเรื่อง "ครูที่ดีคือใคร?"

ตลอดการศึกษาในเล่มนี้ ผู้อ่านจะได้ค้นหาคำตอบร่วมกันว่า นิยามของครูที่ดีไม่ได้ถูกจำกัดด้วยกรอบทฤษฎี แต่ประกอบด้วยความสมดุลระหว่าง "ความรู้ที่ลึกซึ้ง จิตวิญญาณความเป็นครู และศิลปะการสื่อสาร" ซึ่งจะสะท้อนออกมาผ่านทุกการตัดสินใจในห้องเรียนและห้องสอบ

0.2.3 แนวทางการใช้เล่ม 2 ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

- 1) **อ่านเพื่อสอบ ใช้เพื่อสอน** ทุกทฤษฎีและกรณีศึกษาในเล่มนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผ่านสนามสอบ ภาค ข. และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันทีเมื่อบรรจุเข้ารับราชการ
- 2) **เปลี่ยนทฤษฎีเป็นแผนผังความคิด** หลีกเลี่ยงการท่องจำแบบนกแก้วนกขุนทอง แต่ให้ทำความเข้าใจเงื่อนไขและลำดับขั้นตอนการแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์ (เช่น การจัดการพฤติกรรมในชั้นเรียน หรือการเลือกใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ให้ตรงกับบริบท)
- 3) **ตรวจสอบความทันสมัยของกฎหมายและเกณฑ์การประเมิน** ข้อกฎหมาย (เช่น พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงโทษทางวินัย 5 สถาน) และเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะ (ระบบ PA) ต้องอ้างอิงจากฉบับปัจจุบันเสมอ

ภาคที่ 1 หัวใจวิชาชีพ (มาตรฐานและจรรยาบรรณ)

เป้าหมาย เปลี่ยนข้อกฎหมายและจรรยาบรรณที่น่าเบื่อ ให้เป็นเข็มทิศนำทางในยามวิกฤต

บทที่ 1 มาตรฐานวิชาชีพครู 3 ด้าน (พิกัดนำทางวิชาชีพ)

"มาตรฐานไม่ใช่กรอบที่ขังเราไว้ แต่คือโครงสร้างที่ทำให้ครูยืนหยัดได้อย่างสง่างาม"

บทนำ ทำไมครูต้องรู้มาตรฐานวิชาชีพ?

มีลูกศิษย์เคยถามผมว่า "อาจารย์ครับ ทำไมเราต้องมานั่งท่องมาตรฐานวิชาชีพด้วย? สอนหนังสือให้เด็กเข้าใจก็เพียงพอแล้วไม่ใช่หรือ?"

ผมมักจะตอบคำถามนี้ด้วยมุมมองที่ว่า การสอนให้เด็กเข้าใจคือหัวใจของความเป็นครู แต่มาตรฐานวิชาชีพคือ "กระดูกสันหลัง" ที่ทำให้ครูยืนหยัดได้อย่างสง่างาม

เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงของการปฏิบัติงานวิชาชีพ ครูต้องเผชิญกับสถานการณ์รอบด้าน เช่น

 ผู้ปกครองที่ตั้งคำถามว่า "ทำไมคุณครูถึงเลือกใช้วิธีสอนแบบนี้?"

 ผู้บริหารที่ตรวจสอบว่า "ครูท่านนี้มีความพร้อมและคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์หรือไม่?"

 สังคมที่จับจ้องว่า "พฤติกรรมของครูท่านนี้เหมาะสมแก่การเคารพยกย่องหรือไม่?"

หากครูไม่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในมาตรฐานวิชาชีพ ครูย่อม "ปกป้องตนเองไม่ได้" และเมื่อครูไม่สามารถปกป้องความถูกต้องของตนเองได้ ครูย่อม "ปกป้องสิทธิและอนาคตของเด็กไม่ได้" เช่นกัน

ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐานหลัก ได้แก่

- (1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
- (2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน
- (3) มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)

1.1 มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (รู้อะไร ถึงจะเรียกว่าครู)

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ คือข้อกำหนดที่สะท้อนว่า "ครูต้องมีความรู้ อะไรบ้าง และต้องมีประสบการณ์ในระดับใด" จึงจะได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูอย่าง สมบูรณ์ หลักการสำคัญคือ ครูไม่ได้เป็นเพียงผู้ที่ถือใบปริญญา แต่ต้องเป็นผู้ที่มีคลังความรู้และ ประสบการณ์ปฏิบัติงานสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานที่คุรุสากำหนด

องค์ประกอบที่ 1 มาตรฐานความรู้ (6 ด้าน)

ตามข้อบังคับคุรุสภา พ.ศ. 2562 กำหนดสาระความรู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมี 6 ด้าน ดัง แสดงในตารางสรุปด้านล่างนี้

ลำดับ	มาตรฐานความรู้	สาระสำคัญเชิงลึกที่ต้องเข้าใจ
1	การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เข้าใจพลวัตของโลกยุคใหม่ ศตวรรษที่ 21 และการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้
2	จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยา การศึกษา และจิตวิทยาให้ คำปรึกษา	เข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย พร้อมทั้งรู้วิธีการดูแลช่วยเหลือ
3	เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์ การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัล	มีความรู้ลึกซึ้งในวิชาเอก รู้วิธีออกแบบหลักสูตร เทคนิคการสอน (PCK) และการใช้สื่อดิจิทัล
4	การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และ การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา	ออกแบบเครื่องมือวัดผลได้ สอดคล้องกับ จุดประสงค์ และใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน แก้ปัญหาได้
5	การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัล	มีสมรรถนะทางภาษาและเทคโนโลยีเพื่อการ สื่อสารและการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
6	การออกแบบและการดำเนินการ เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษา	เข้าใจระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 2 มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

 ข้อกำหนดทางกฎหมาย ผู้ประกอบวิชาชีพต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตาม หลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลา **ไม่น้อยกว่า 1 ปี** และผ่านเกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติการสอน

 ลักษณะการปฏิบัติ ครอบคลุมทั้งการฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนและการปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ (Major Teaching) เพื่อให้มั่นใจว่ามีความเชี่ยวชาญในงาน จริง

1.2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน (หน้าที่ของครูในรอบวัน เดือน ปี)

มาตรฐานการปฏิบัติงาน คือข้อกำหนดว่าด้วยบทบาทหน้าที่ที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนถึงความรับผิดชอบรอบด้าน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ตามข้อบังคับคุรุสภา พ.ศ. 2562

1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

- ✍ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- ✍ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ
- ✍ ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- ✍ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ✍ พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทนต่อความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและสังคม

2. ด้านการจัดการเรียนรู้

- ✍ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ✍ บูรณาการความรู้ในเนื้อหาวิชาเข้ากับศาสตร์การสอนและจิตวิทยา
- ✍ ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเสมอภาค
- ✍ จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

- ✍ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหานักเรียนร่วมกัน
- ✍ ประสานความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้
- ✍ สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

เสียงจากสนามจริง

"ผมเคยเห็นครูใหม่ที่ทุ่มเทสอนหนังสืออย่างเอาเป็นเอาตายทั้งวัน แต่ละเอียดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏว่าเมื่อผู้บริหารขอตรวจสอบแผนการเรียน เขากลับไม่มีเอกสารแสดงความพร้อม นั่นคือบทเรียนราคาแพงว่า การเป็นครูมืออาชีพไม่ใช่แค่สอนเก่งในห้องเรียน แต่ต้องปฏิบัติภารกิจครบถ้วนทุกมิติอย่างมีระบบ"

1.3 มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ 5 ด้าน)

มาตรฐานการปฏิบัติตน คือกรอบการประพฤติปฏิบัติที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องยึดถืออย่างเคร่งครัด ทั้งในฐานะบุคลากรทางการศึกษาและในฐานะพลเมืองของสังคม ซึ่งรู้จักกันในนาม **"จรรยาบรรณ 5 ต่อ"** ดังนี้ครับ

- (1) **จรรยาบรรณต่อตนเอง** ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- (2) **จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ** ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ พร้อมทั้งเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- (3) **จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ** ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม และให้กำลังใจ แก่ศิษย์และผู้รับบริการโดยเสมอหน้า ปราศจากการเลือกปฏิบัติ
- (4) **จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ** ต้องร่วมมือ ช่วยเหลือ เกื้อกูล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพ
- (5) **จรรยาบรรณต่อสังคม** ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ พร้อมอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

1.4 การวิเคราะห์มาตรฐานเพื่อใช้ตัดตัวเลือกในข้อสอบ (Scenario-based Application)

ในข้อสอบภาค ข. หมวดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ตัวเลือกมักถูกออกแบบให้ **"ดูดี และมีความเป็นไปได้คล้ายคลึงกัน"** เกือบทุกข้อ แต่จะมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวที่สอดคล้องกับหลักวิชาชีพสูงสุด

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อสอบจริง

 โจทย์ หากท่านพบว่านักเรียนในความดูแลมีร่องรอยถูกทำ ความรุนแรงในครอบครัวซ้ำ ๆ ท่านควรดำเนินการตามลำดับใดจึงจะเหมาะสมที่สุด?

ก. เพิกเฉย เพราะถือว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัวที่ไม่ควรเข้าไปก้าวก่าย (✗ ผิด ขัดต่อจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการและหน้าที่ปกป้องสิทธิเด็ก)

ข. รายงานผู้บริหารและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น บ้านพักเด็กฯ หรือครูแนะแนว) เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย (✓ ถูก ยึดหลักประโยชน์สูงสุดและความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ)

ค. เรียกเด็กมาตำหนิที่ทำตัวให้มีปัญหาจนพ่อแม่ต้องลงโทษ (✗ ผิด ขัดหลักความเมตตาและเข้าใจเด็ก)

ง. บุกรุกที่ดินผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต (✗ ผิด ขาดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และใช้อารมณ์เหนือเหตุผล)

1.5 10 ทริคการมองโจทย์ปัญหามาตรฐานวิชาชีพ

- (1) ท่องจำหลักชี้ขาดสูงสุดไว้เสมอ "ประโยชน์สูงสุดต้องตกอยู่ที่ผู้เรียน" และ "ห้ามละเมิดสิทธิและความปลอดภัยของเด็ก"
- (2) ระแวงระวังคำว่า "ทันที" ในกรณีที่ใช้อารมณ์หรือยังไม่สืบสวน เช่น "ลงโทษทันที" มักเป็นตัวลวง เพราะกระบวนการที่ถูกต้องต้องเริ่มจากการ "รับฟังและตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนเสมอ"
- (3) พิจารณาวិธีการควบคู่กับผลลัพธ์ แม้ปลายทางจะดูดี (เช่น ทำให้เด็กสอบผ่าน) แต่วิธีการขัดต่อจรรยาบรรณ (เช่น การแก้เกรดให้โดยไม่มีผลงานรองรับ) ถือว่าผิดทันที
- (4) มองจากมุมมองของเด็ก (Empathy-driven) หากไม่แน่ใจ ให้ถามตนเองว่าหากเราเป็นเด็กในสถานการณ์นั้น การกระทำใดจะช่วยปกป้องและพัฒนาเขาได้ดีที่สุด
- (5) ยึดลำดับขั้นตอนเชิงระบบ (Step-by-step Process) ฟังทั้งสองฝ่าย → วิเคราะห์สาเหตุ → แก้ไขปัญหา → ติดตามผล
- (6) ระแวงระวังตัวเลือกที่ยาวหรือสั้นจนเกินไป ตัวเลือกที่ถูกต้องมักมีความสมดุล สมเหตุสมผล และตอบตรงประเด็นปัญหา
- (7) ใช้เทคนิคการแทนค่าด้วยสถานการณ์จริง จินตนาการว่าตนเองยืนอยู่หน้าห้องเรียนเวลานั้น แล้วเลือกทางเลือกที่รัดกุมและเป็นมืออาชีพที่สุด
- (8) ตัดตัวเลือกที่ขัดแย้งกันเองออกก่อน เพื่อลดขอบเขตการคิดให้แคบลง
- (9) หากลังเล ให้เลือกแนวทาง "การประสานงานและส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ" เช่น ครูแนะแนว ผู้บริหาร หรือหน่วยงานคุ้มครองเด็ก ในกรณีที่เกินขีดความสามารถของครูประจำชั้น
- (10) มาตรฐานไม่ใช่เครื่องจองจำ แต่คือเกราะคุ้มกัน ทุกคำตอบที่ถูกต้องจะสะท้อนความปลอดภัย ความโปร่งใส และความยุติธรรม

1.6 บทวิเคราะห์แนวโน้มข้อสอบ (2552–2570)

- ยุคที่ 1 (2552–2558) ยุคถามตรงความจำ (ท่องจำมาตรา/ข้อบังคับ)
- ยุคที่ 2 (2559–2562) ยุคเริ่มประยุกต์ใช้กับสถานการณ์เบื้องต้น
- ยุคที่ 3 (2563–2565) ยุคสถานการณ์ซับซ้อน วัดทักษะการตัดสินใจหลายขั้นตอน
- ยุคที่ 4 (2566–ปัจจุบัน) ยุคบูรณาการจรรยาบรรณ + หลักชี้ขาดสิทธิเด็ก (Scenario-based & Best Practice) ซึ่งเป็นแนวทางหลักในการออกข้อสอบปัจจุบัน

1.7 คลังข้อสอบเก่า ภาค ข (ย้อนหลัง 5 ปี) บทที่ 1 มาตรฐานวิชาชีพครู

"เจาะลึกข้อสอบจริง พร้อมเฉลยละเอียดและเทคนิควิเคราะห์"

วิเคราะห์เชิงวิชาการเพื่อโอกาสสอบผ่าน

การวิเคราะห์ข้อสอบเก่าย้อนหลัง 5 ปีในหมวดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ (บทที่ 1) จะช่วยให้ผู้สอบจับทางแนวข้อสอบของ ก.ค.ศ. และคุรุสภาได้ โดยเน้นการผสมผสานระหว่าง 'ข้อกฎหมาย/ข้อบังคับ' และ 'สถานการณ์จำลอง (Scenario-based)' ซึ่งต้องอาศัยหลักชี้ขาดประโยชน์สูงสุดของเด็กและความปลอดภัยเป็นสำคัญ

แนวทางและยุทธศาสตร์การพิชิตข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ

1. ยึดหลัก 'ประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน' เป็นเข็มทิศชี้ขาด ทุกข้อที่เกี่ยวกับพฤติกรรมครูหรือจรรยาบรรณ คำตอบที่ถูกต้องที่สุดจะต้องส่งเสริม ปกป้อง และพัฒนาผู้เรียนเสมอ
2. ระวังกับดักคำว่า 'ทันที' ที่ใช้อารมณ์หรือขาดกระบวนการ ตัวเลือกที่บอกว่า 'ลงโทษทันที' หรือ 'ตำหนิต่อหน้าเพื่อนทันที' มักเป็นตัวลวง เนื่องจากกระบวนการทางวิชาชีพต้องเริ่มจากการรับฟัง ตรวจสอบ และแก้ปัญหาเชิงระบบ
3. แยกแยะ 3 มาตรฐานหลักให้แม่นยำ ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีความรู้พื้นฐานและผ่านเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด ดังนี้
 - มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ รู้ะไรบ้าง และผ่านการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี
 - มาตรฐานการปฏิบัติงาน ทำหน้าที่อะไรบ้าง เช่น การจัดการเรียนรู้ การประกันคุณภาพการศึกษา และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน
 - มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณ 5 ข้อ) ประกอบด้วย ต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และต่อสังคม

คลังข้อสอบเก่า ภาค ข. ย้อนหลัง 5 ปี (20 ข้อ พร้อมเฉลยละเอียด)

ข้อ 1 (แนวข้อสอบปีล่าสุด)

ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรฐานวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาประกอบด้วยมาตรฐานหลักกี่ด้าน อะไรบ้าง?

ก. 2 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ข. 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน

ค. 4 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้ มาตรฐานประสบการณ์ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน

ง. 5 ด้าน ตามจรรยาบรรณ 5 ต่อ

เฉลย ข. 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน

เทคนิคการทำข้อสอบ จำแนกโครงสร้างหลักตามกฎหมายคุรุสภาให้แม่นยำ 3 มาตรฐานหลักเป็นฐานรากสำคัญในการออกข้อสอบทุกปี

ข้อ 2 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

มาตรฐานความรู้ตามข้อบังคับคุรุสภา กำหนดสาระความรู้ที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีกี่ด้าน?

ก. 4 ด้าน

ข. 5 ด้าน

ค. 6 ด้าน

ง. 7 ด้าน

เฉลย ค. 6 ด้าน

เทคนิคการทำข้อสอบ สาระความรู้ 6 ด้านครอบคลุมตั้งแต่ บริบทโลก/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จิตวิทยา เนื้อหาวิชา/หลักสูตร/PCK การวัดผล/วิจัย ภาษาไทย/อังกฤษ/ดิจิทัล และการประกันคุณภาพ

ข้อ 3 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเท่าใด จึงจะเป็นไปตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ?

ก. ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

ข. ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ค. ไม่น้อยกว่า 2 ปี

ง. ไม่น้อยกว่า 3 ปี

เฉลย ข. ไม่น้อยกว่า 1 ปี

เทคนิคการทำข้อสอบ จำตัวเลขสำคัญทางกฎหมายการศึกษา 'ไม่น้อยกว่า 1 ปี' สำหรับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

ข้อ 4 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ข้อใดคือองค์ประกอบของ 'มาตรฐานการปฏิบัติงาน' ตามข้อบังคับคุรุสภา?

- ก. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านการจัดการเรียนรู้
- ข. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน
- ค. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.
- ง. ด้านจรรยาบรรณต่อสังคมและตนเอง

เฉลย ค. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

เทคนิคการทำข้อสอบ มาตรฐานการปฏิบัติงานครอบคลุม 3 มิติหลัก คือ การปฏิบัติหน้าที่ครู การจัดการเรียนรู้ และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

ข้อ 5 (แนวข้อสอบย้อนหลัง 5 ปี)

จรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา (จรรยาบรรณ 5 ต่อ) ข้อใดที่เน้นเรื่องความรัก ความเมตตา เอาใจใส่ และการไม่เลือกปฏิบัติ?

- ก. จรรยาบรรณต่อตนเอง
- ข. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ค. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- ง. จรรยาบรรณต่อสังคม

เฉลย ค. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

เทคนิคการทำข้อสอบ คำว่า 'ผู้รับบริการ' ในบริบททางการศึกษาหมายถึง 'ศิษย์' ดังนั้นความเมตตา การเอาใจใส่ และการไม่เลือกปฏิบัติจึงตรงกับข้อนี้โดยตรง

ข้อ 6 (แนวข้อสอบสถานการณ์จริง)

หากท่านพบว่านักเรียนในความดูแลมีร่องรอยถูกทำร้ายร่างกายในครอบครัวซ้ำ ๆ ท่านควรดำเนินการตามลำดับใดจึงจะเหมาะสมที่สุด?

- ก. เพิกเฉย เพราะถือว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัวที่ไม่ควรเข้าไปก้าวก่าย
- ข. รายงานผู้บริหารและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น บ้านพักเด็กฯ หรือครูแนะแนว) เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย

ค. เรียกเด็กมาตำหนิที่ตัวเองทำให้มีปัญหาจนพ่อแม่ต้องลงโทษ

ง. บุกลงไปตักเตือนผู้ปกครองถึงบ้านด้วยอารมณ์โกรธ

เฉลย ข. รายงานผู้บริหารและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น บ้านพักเด็กฯ หรือครูแนะแนว) เพื่อคุ้มครองความปลอดภัย

เทคนิคการทำข้อสอบ ยึดหลัก 'ความปลอดภัยของเด็กสูงสุด' และกระบวนการประสานงานส่งต่อผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ ห้ามใช้อารมณ์หรือเพิกเฉย

ข้อ 7 (แนวข้อสอบสถานการณ์จริง)

เมื่อนักเรียนส่งงานล่าช้าเนื่องจากมีภาระต้องช่วยผู้ปกครองทำงานหาเลี้ยงชีพ สิ่งที่คุณควรปฏิบัติคือข้อใด?

ก. ตัดคะแนนศูนย์ทันทีโดยไม่ฟังคำอธิบาย

ข. ตำหนิและลงโทษทางร่างกายเพื่อให้ทราบจำ

ค. รับฟังเหตุผล ให้โอกาสส่งงานพร้อมให้คำปรึกษาและช่วยเหลือที่เหมาะสม

ง. ปล่อยปละละเลยไม่สนใจติดตามงานอีกเลย

เฉลย ค. รับฟังเหตุผล ให้โอกาสส่งงานพร้อมให้คำปรึกษาและช่วยเหลือที่เหมาะสม

เทคนิคการทำข้อสอบ ใช้หลักความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และการจัดการเรียนรู้เชิงบวก (Positive Discipline) พร้อมให้โอกาสผู้เรียน

ข้อ 8 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ข้อใดคือพฤติกรรมที่ขัดต่อ 'จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ' ชัดเจนที่สุด?

ก. การเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี

ข. การเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบนจากการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา

ค. การร่วมมือกับชุมชนพัฒนาโรงเรียน

ง. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามกาลเทศะ

เฉลย ข. การเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบนจากการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา

เทคนิคการทำข้อสอบ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพเป็นหัวใจสำคัญ การทุจริตหรือเรียกรับผลประโยชน์ถือเป็นความผิดวินัยร้ายแรงและผิดจรรยาบรรณวิชาชีพ

ข้อ 9 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านใด?

ก. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	ข. ด้านการจัดการเรียนรู้
ค. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	ง. ด้านการประกันคุณภาพ

เฉลย ข. ด้านการจัดการเรียนรู้

เทคนิคการทำข้อสอบ คำว่า 'หน่วยการเรียนรู้', 'บรรยากาศในห้องเรียน', 'กิจกรรมการเรียนรู้' บ่งบอกชัดเจนว่าเป็นบทบาทด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อ 10 (แนวข้อสอบสถานการณ์จริง)

เมื่อเกิดข้อโต้แย้งกับผู้ปกครองเกี่ยวกับคะแนนและความประพฤติของนักเรียน แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องที่สุดคือข้อใด?

- ก. ยืนยันความถูกต้องของตนเองและปฏิเสธการพูดคุย
- ข. รับฟังด้วยความสุภาพ นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาอธิบายร่วมกันด้วยเหตุผล
- ค. ยอมเปลี่ยนคะแนนให้ตามที่คุณปกครองต้องการทุกประการเพื่อตัดปัญหา
- ง. แจ้งให้ผู้ปกครองย้ายโรงเรียนให้บุตรหลาน

เฉลย ข. รับฟังด้วยความสุภาพ นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาอธิบายร่วมกันด้วยเหตุผล

เทคนิคการทำข้อสอบ ความเป็นมืออาชีพต้องอาศัย 'หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based)' และการสื่อสารอย่างสันติวิธีและมีเหตุผล

ข้อ 11 (แนวข้อสอบสถานการณ์จริง)

หากนักเรียนแสดงพฤติกรรมบูลลี่ (Bully) เพื่อนร่วมชั้นเรียน ครูควรมีวิธีการจัดการอย่างไรจึงจะยั่งยืนที่สุด?

- ก. ลงโทษรุนแรงต่อหน้าเพื่อนเพื่อไม่ให้ใครกล้าทำอีก

ข. เพิกเฉยเพราะถือว่าเป็นเรื่องปกติของเด็กวัยรุ่น

ค. แยกคู่อริทั้งสองฝ่าย รับฟังเหตุผล ปกป้องผู้ถูกกระทำ พร้อมปรับความคิดและสร้างความเข้าใจร่วมกัน

ง. สั่งพักการเรียนเด็กที่ทำผิดทันทีโดยไม่สืบสวน

เฉลย ค. แยกคู่อริทั้งสองฝ่าย รับฟังเหตุผล ปกป้องผู้ถูกกระทำ พร้อมปรับความคิดและสร้างความเข้าใจร่วมกัน

เทคนิคการทำข้อสอบ การแก้ปัญหาการกลั่นแกล้งต้องทำด้วยความเข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น ปกป้องเหยื่อ และปรับพฤติกรรมผู้กระทำ ไม่ใช่ความรุนแรงซ้ำเติม

ข้อ 12 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

หากครูมีความจำเป็นต้องลงโทษนักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียน วิธีการลงโทษตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการข้อใดถูกต้องที่สุด?

ก. เขียนตีด้วยไม้พลองจนเกิดบาดแผล

ข. ประจานหน้าเสาธงเพื่อให้เกิดความอับอาย

ค. อบรมสั่งสอน ทำทัณฑ์บน หรือตัดคะแนนความประพฤติด้วยความยุติธรรม

ง. ให้อำนาจปกครองกลางแดดจัดจนเป็นลม

เฉลย ค. อบรมสั่งสอน ทำทัณฑ์บน หรือตัดคะแนนความประพฤติด้วยความยุติธรรม

เทคนิคการทำข้อสอบ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนอนุญาติให้ลงโทษได้ 4 สถาน ได้แก่ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน ตัดคะแนนความประพฤติ และทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ 13 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

มาตรฐานความรู้ในข้อใดที่ช่วยให้ครูเข้าใจธรรมชาติ ความแตกต่าง และปัญหาพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นได้ดีที่สุด?

ก. จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา

ข. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ค. การประกันคุณภาพการศึกษา

ง. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เฉลย ก. จิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการศึกษา

เทคนิคการทำข้อสอบ คีย์เวิร์ด 'ธรรมชาติ', 'ความแตกต่าง', 'พัฒนาการ' เชื่อมโยงโดยตรงกับศาสตร์ด้านจิตวิทยา

ข้อ 14 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

การที่ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตรงกับจรรยาบรรณข้อใด?

ก. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ข. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ค. จรรยาบรรณต่อสังคม

ง. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

เฉลย ค. จรรยาบรรณต่อสังคม

เทคนิคการทำข้อสอบ การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสาธารณชนและการทำประโยชน์ให้แก่สังคมจัดอยู่ในจรรยาบรรณต่อสังคม

ข้อ 15 (แนวข้อสอบสถานการณ์จริง)

ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัวอย่างรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต ครูผู้สอนควรดำเนินการช่วยเหลือตามลำดับใด?

ก. ทำการรักษาอาการทางจิตด้วยตนเองทันที

ข. ปรึกษาครูแนะแนวและประสานผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งต่อ

ค. บอกให้เด็กทอดทนและเลิกคิดมาก

ง. แจ้งไล่ออกจากโรงเรียนเพื่อตัดปัญหาความยุ่งยาก

เฉลย ข. ปรึกษาครูแนะแนวและประสานผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งต่อ

เทคนิคการทำข้อสอบ เมื่อเกินขีดความสามารถของครูผู้สอน (Beyond teacher's capacity) แนวทางที่ถูกต้องตามจรรยาบรรณคือการส่งต่อ (Referral) ให้ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ 16 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ข้อใดคือเป้าหมายสูงสุดของการทำวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) สำหรับครูผู้ช่วย?

- ก. เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติเท่านั้น
- ข. เพื่อใช้เป็นผลงานเลื่อนวิทยฐานะอย่างรวดเร็ว
- ค. เพื่อค้นหาแนวทางและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียน
- ง. เพื่ออวดผลงานต่อผู้บริหาร

เฉลย ค. เพื่อค้นหาแนวทางและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนในห้องเรียน

เทคนิคการทำข้อสอบ วิจัยในชั้นเรียนมีเป้าหมายเพื่อ 'แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน' ในห้องเรียนของตนเองเป็นหลัก

ข้อ 17 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

หากท่านต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บทบาทที่สำคัญที่สุดของครูควรเปลี่ยนจากผู้ออกความรู้ (Sage on the stage) เป็นอะไร?

- ก. ผู้สั่งการที่ได้เด็ดขาด
- ข. ผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)
- ค. ผู้ควบคุมพฤติกรรมอย่างเข้มงวด
- ง. ผู้คัดเลือกเนื้อหาเพียงฝ่ายเดียว

เฉลย ข. ผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator)

เทคนิคการทำข้อสอบ การจัดการเรียนรู้สมัยใหม่เน้น Active Learning ครูจึงทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ข้อ 18 (แนวข้อสอบ 5 ปีที่ผ่านมา)

ความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู จัดอยู่ในมาตรฐานใดของการปฏิบัติงาน?

- ก. ด้านการจัดการเรียนรู้

ข. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

ค. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ง. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

เฉลย ข. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

เทคนิคการทำข้อสอบ จิตวิญญาณความเป็นครูและความมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนเป็นแกนกลางของ 'ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู'

ข้อ 19 (แนวข้อสอบวิเคราะห์)

หากท่านพบข้อสอบสถานการณ์จริยธรรมที่ตัวเลือกทุกข้อดูมีความเป็นไปได้ หลักการพิจารณาเบื้องต้นควรยึดสิ่งใดเป็นเกณฑ์ตัดสินสิทธิ์ตัวเลือกอื่น?

ก. ตัวเลือกที่ใช้มาตรการรวดเร็วที่สุด

ข. ตัวเลือกที่ยึดหลักสิทธิเด็ก ประโยชน์สูงสุดของเด็ก และกระบวนการที่เป็นระบบ

ค. ตัวเลือกที่ประหยัดงบประมาณโรงเรียนมากที่สุด

ง. ตัวเลือกที่ครูใช้พลกำลังน้อยที่สุด

เฉลย ข. ตัวเลือกที่ยึดหลักสิทธิเด็ก ประโยชน์สูงสุดของเด็ก และกระบวนการที่เป็นระบบ

เทคนิคการทำข้อสอบ หลักชี้ขาดสากลคือสิทธิเด็กและความถูกต้องตามระเบียบระบบราชการ ไม่ใช่วิธีการที่ง่ายหรือเร็วที่สุดแต่ผิดระเบียบ

ข้อ 20 (แนวข้อสอบเชิงแนวคิด)

แนวคิดที่กล่าวว่า 'มาตรฐานไม่ใช่กรอบที่ขังเราไว้ แต่คือโครงสร้างที่ทำให้ครูยืนหยัดได้อย่างสง่างาม' หมายถึงข้อใดมากที่สุด?

ก. มาตรฐานวิชาชีพเป็นอุปสรรคต่อการสอน

ข. มาตรฐานวิชาชีพเป็นเกราะคุ้มครองทางกฎหมายและสะท้อนความมีอาชีพของครู

ค. ครูไม่ต้องสนใจกฎระเบียบหากสอนหนังสือเก่ง

ง. มาตรฐานเป็นเพียงตัวหนังสือในกระดาษที่ไม่มีผลจริง

เฉลย ข. มาตรฐานวิชาชีพเป็นเกราะคุ้มครองทางกฎหมายและสะท้อนความมีอาชีพของครู

เทคนิคการทำข้อสอบ มาตรฐานวิชาชีพไม่ได้มีไว้เพื่อจับผิด แต่มีไว้คุ้มครองการปฏิบัติงานของครูให้มีความโปร่งใสและชอบธรรมตามกฎหมาย

1.8 20 ข้อคาดการณ์มาตรฐานวิชาชีพ (พร้อมเฉลยและเกณฑ์ประเมิน)

คำชี้แจง ให้ผู้อ่านจับเวลา 30 นาทีในการทำข้อสอบชุดนี้เสมือนอยู่ในสนามสอบจริง

1. มาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ประกอบด้วยกี่ด้านหลัก?

- ก. 2 ด้าน ข. 3 ด้าน ค. 4 ด้าน ง. 5 ด้าน

เฉลย ข. (มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ, มาตรฐานการปฏิบัติงาน, มาตรฐานการปฏิบัติตน)

2. มาตรฐานด้านใดที่ทำหน้าที่กำหนดว่า "ครูต้องมีความรู้อะไรบ้าง จึงจะเรียกว่าเป็นครูมืออาชีพ"?

- ก. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
ข. มาตรฐานการปฏิบัติงาน
ค. มาตรฐานการปฏิบัติตน
ง. มาตรฐานวิทยฐานะ

เฉลย ก.

3. ข้อใดคือองค์ประกอบของ "มาตรฐานการปฏิบัติงาน" ตามข้อบังคับคุรุสภา?

- ก. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และด้านการจัดการเรียนรู้
ข. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน
ค. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.
ง. ด้านจรรยาบรรณต่อสังคมและตนเอง

เฉลย ค.

- ก. จรรยาบรรณต่อตนเอง ข. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ค. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ง. จรรยาบรรณต่อสังคม

ก. นำเรื่องไปโพสต์ประจานในโซเชียลมีเดียทันทีเพื่อให้สังคมตัดสิน

ข. เพิกเฉยเสียเพราะไม่ใช่เรื่องส่วนตัวของเรา

ค. พุดคุ้ยตักเตือนด้วยความหวังดี หรือรายงานผู้บริหารตามสายงานอย่างเป็นระบบ

ง. เข้าไปต่อว่ารุนแรงต่อหน้าธารกำนัล

ก. ความรวดเร็วในการจัดการปัญหา

ข. ประโยชน์สูงสุดต้องตกอยู่ที่ผู้เรียนและความปลอดภัยของเด็ก

ค. ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา

ง. ความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการของโรงเรียน

ข. ดำหนิและลงโทษทางร่างกายเพื่อให้หลบจำ

ค. รับฟังเหตุผล ให้โอกาสส่งงานพร้อมให้คำปรึกษาและช่วยเหลือที่เหมาะสม

ง. ปล่อยปละละเลยไม่สนใจติดตามงานอีกเลย

เฉลย ค.

8. ข้อใดคือพฤติกรรมที่ขัดต่อ "จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ" ชัดเจนที่สุด?

ก. การเข้าร่วมอบรมพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี

ข. การเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบนจากการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษา

ค. การร่วมมือกับชุมชนพัฒนาโรงเรียน

ง. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามกาลเทศะ

เฉลย ข.

9. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้และการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านใด?

ก. ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

ข. ด้านการจัดการเรียนรู้

ค. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

ง. ด้านการประกันคุณภาพ

เฉลย ข.

10. เมื่อเกิดข้อโต้แย้งกับผู้ปกครองเกี่ยวกับคะแนนและความประพฤติของนักเรียน แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องที่สุดคือข้อใด?

ก. ยืนยันความถูกต้องของตนเองและปฏิเสธการพูดคุย

ข. รับฟังด้วยความสุภาพ นำหลักฐานเชิงประจักษ์มาอธิบายร่วมกันด้วยเหตุผล

ค. ยอมเปลี่ยนคะแนนให้ตามที่ผู้ปกครองต้องการทุกประการเพื่อตัดปัญหา

ง. แจ้งให้ผู้ปกครองย้ายโรงเรียนให้บุตรหลาน

เฉลย ข.